

Sygn. akt V GC 107/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2014 r.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze V Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Joanna SKOWRON
Protokolant:	st. sekr. sądowy Marzenna Ornaf

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2014 r. w Jeleniej Górze

na rozprawie

sprawy z powództwa K. S.

przeciwko M. C.

o zapłatę 10 431,25 zł

na skutek sprzeciwu pozwanego od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 17.01.2014 r. sygn. akt V GNc 1932/13, który utracił moc w całości

I. powództwo w całości oddała,

II. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 2.417,00 złotych tytułem kosztów postępowania, w tym kwotę 2 400,00 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt V GC 107/14

UZASADNIENIE

Powódka K. S. w pozwie z dnia 21.10.2013 r. wniosła o zasądzenie od pozwanego M. C. kwoty 10.431,25 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 01.07.2013 r. do dnia zapłaty tytułem kary umownej za niepodstawienie auta pod załadunek w wyznaczonym miejscu. Nadto wniosła o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 17.01.2014r. Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze orzekł zgodnie z żądaniem pozwu (k. 33).

W sprzeciwie (k. 36 i nast.) od nakazu zapłaty w całości pozwany wniosł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu według norm wraz z kosztami zastępstwa procesowego. Pozwany zarzucił: brak swej winy w niewykonaniu zobowiązania poprzez uniemożliwienie mu przez powódkę wykonania zobowiązania mimo wyrażenia gotowości do wykonania zlecenia transportowego. Nadto podniósł, że powódka nie wykazała istnienia szkody w związku z opóźnieniem w wykonaniu zobowiązania (art. 23 ust. 5 w zw. z art. 41 konwencji CMR). Zarzucił, że w warunkach wykonania zlecenia zastrzeżenie kary umownej jest sprzeczne z zapisami ww. konwencji,

albowiem zwalnia de facto powódkę z udowodnienia szkody, zatem ocenie pozwanego znajdują zastosowanie przepisy Konwencji CMR, nie zaś zapisy umowne. Zarzucił brak szkody po stronie powódki oraz brak zawinienia pozwanego w niewykonaniu zobowiązania. Powołując się zaś na art. 83 ustawy prawo przewozowe, wskazał, że ewentualna szkoda może odpowiadać wysokości dwukrotności przewoźnego. Z ostrożności procesowej pozwany wniósł o miarkowanie kary umownej (k. 38).

W replice (k. 62-63) powódka podtrzymała żądanie pozwu i zaprzeczyła wyrażeniu zgody na zmianę daty załadunku. Zarzuciła niemożność wykonania przewozu w sytuacji takiej zmiany i wyraziła stanowisko o zawinieniu pozwanego w niewykonaniu zobowiązania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 02.04.2013 r. za pomocą komunikatora internetowego (...) strony ustaliły warunki wykonania przewozu międzynarodowego na trasie M. (Republika Federalna Niemiec) – C. (Rzeczpospolita Polska) z datą załadunku w dniu 03.04.2013 r. o godzinie 14.00 oraz datą rozładunku w dniu 04.04.2013 r. od godziny 18.00 do 05.04.2013 r. do godziny 06.00. Fracht ustalono na kwotę 850 euro netto. Powódka była podmiotem zlecającym, zaś pozwany przewoźnikiem. W „warunkach wykonania zlecenia” w pkt (...) był zawarty zapis, że zleceniobiorca odpowiada wobec zleceniodawcy i jego klientów za wszystkie szkody powstałe w związku z przewozem towaru od chwili załadunku do chwili rozładunku, w szczególności w związku z nieprawidłowym wypełnieniem lub zgubieniem dokumentów, opóźnieniem w załadunku, rozładunku lub dostarczeniem towaru, całkowitym lub częściowym zaginięciem przedmiotowego towaru lub jego uszkodzeniem. Niewywiązanie się z warunków zlecenia, a w szczególności opóźnienie lub niepodstawienie pojazdu pod załadunek lub rozładunek będzie skutkowało naliczeniem kary umownej w wysokości 2500 euro. Zleceniodawca zastrzega sobie możliwość dochodzenia odszkodowania przewyższającego wysokość zastrzeżonej kary. A w pkt (...) zawarto zapis, że przyjęcie zlecenia do realizacji celem powierzenia go do realizacji podmiotom trzecim skutkuje karą umowną w wysokości przewoźnego.

/Zlecenie spedycyjne nr (...) k.31-32 wydruk z komunikatora (...) k.43-47/

W dniu 03.04.2013 r. za porozumieniem stron doszło do zmiany ustaleń umownych zakresie terminu załadunku w M. z dnia 03.04.2013 r. na 04.04.2013 r. ustalono nowy nr załadunku. Powodem tej zmiany było w kolejności: opóźnienie załadunku w Ż., następnie awaria pojazdu pozwanego we W. i naprawa trwająca do godziny 23.00.

W chwili powzięcia wiedzy o awarii pojazdu strony telefonicznie ustaliły, że każda z nich będzie poszukiwała auta zastępczego /bezsporne/.

Pozwany ustalił, że może być podstawione pod załadunek w M. auto zastępcze na godzinę: 14.00, albo jego pojazd na godzinę 20.00. Pozwany poinformował powódkę poprzez komunikator (...) o znalezieniu pojazdu zastępczego na godzinę 14.00, lecz nie uzyskał odpowiedzi, proponował również wykonanie przewozu przez jego kierowców, ale z załadunkiem na godzinę 20.00. Nie uzyskał odpowiedzi w czasie umożliwiającym wykonanie załadunku na godzinę 14.00.

Z podglądu w zakresie objętych zleceń transportowych pozwany stwierdził, że powódka znalazła pojazd zastępczy. W tym czasie wysłała do pozwanego pismo dotyczące „niedopuszczalności załadunku” o godz. 20.00 w dniu 04.04.2013 r. Po znalezieniu auta zastępczego przez pozwanego powódka (według zapisów komunikatora (...)) nie postawiła warunku obsady dwóch kierowców.

/dowód: wydruk z komunikatora (...) k. 48-51 i zeznania świadków R. W. (1) i B. B. k. 80 verte-82, i 82-83, pisma z dnia 04.04.2013 r. kierowane do pozwanego k. 12-13, zeznania stron k. 83, i 83 verte-84/

Nie doszło do wykonania przewozu przez pozwanego. Powódka zleciła transport innemu podmiotowi i uległa zmianie godzina załadunku w M.. Brak jest obiektywnych danych czy uległa zmianie data lub godzina rozładunku w C.. Brak jest obiektywnych danych co do wysokości szkody jaką poniosła powódka.

/dowód: zeznania świadków R. W. (1) i B. B. k. 80 verte-82, i 82-83, zeznania stron k. 83, i 83 verte-84/

Sąd zważył co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu w całości jako niezasadne. Zasadny bowiem okazał się w świetle okoliczności faktycznych zarzut pozwanego o braku jego zawinienia w niewykonaniu zobowiązania oraz zarzut nieważności zapisu umownego w zakresie kary umownej za niewykonanie przewozu.

W pierwszym rzędzie wskazać należy, iż przedmiotowa sprawa podlegała rozstrzygnięciu w oparciu o treści Konwencji o Umowie Międzynarodowego Przewozu Drogowego Towarów (CMR) (...). Zgodnie bowiem z zasadą hierarchii źródeł prawa prawo międzynarodowe (Konwencje, Umowy dwu- lub wielostronne) mają pierwszeństwo przed prawem krajowym tj. Konstytucją i ustawami.

Bezsporne było między stronami, iż przewóz miał charakter międzynarodowy po myśli art. 1 ust. 1 ww. konwencji, albowiem niezależnie od miejsca zamieszkania i przynależności państwowej stron, jeżeli miejsca przyjęcia przesyłki, dostawy znajdują się w dwóch różnych krajach, konwencję CMR stosuje się do tego przewozu. Przy czym zarówno Rzeczpospolita Polska jak Republika Federalna Niemiec są umawiającymi się stronami tej konwencji.

Zasadnicze znaczenie w przedmiotowej sprawie mają zapisy art. 41 konwencji CMR, które stanowią, że z zastrzeżeniem postanowień artykułu 40 jest nieważna i pozbawiona mocy każda klauzula (umowna), która pośrednio lub bezpośrednio naruszałaby postanowienia niniejszej konwencji. Nieważność takich klauzul nie pociąga za sobą nieważności pozostałych postanowień umowy. W szczególności byłaby nieważna każda klauzula ustępująca na rzecz przewoźnika korzyści z ubezpieczenia towaru oraz każda inna analogiczna klauzula, jak również każda klauzula przenosząca ciężar dowodu.

W realiach niniejszej sprawy stwierdzić należy, że zastrzeżenie kary umownej za opóźnienie w podstawieniu pod załadunek, rozładunek lub przy niewywiązaniu się z innych warunków zlecenia, w oparciu o treść art. 23 ust.5 konwencji CMR nie zwalnia powódki od wykazania powstania i wysokości szkody, co miałyby miejsce w przypadku stosowania li tylko przepisów art. 483 kc w zw. z art. 471 kc. Niezależnie od powyższego również wysokość kary umownej określona w warunkach wykonania zlecenia (k. 32 akt), skoro przekracza wysokość ustalonego frachtu (czyli przewoźnego) sprzeciwia się treści art. 23 ust. 5 konwencji CMR. Przepis ten bowiem określa sposoby ustalenia odszkodowania i w zakresie szkody związanej z opóźnieniem dostawy przepis ten stanowi, że jeżeli osoba uprawniona udowodni, że stąd wynika dla niej szkoda przewoźnik jest obowiązany wypłacić odszkodowanie, które nie może przewyższyć kwoty przewoźnego. Zatem po myśli art. 41 konwencji CMR zapis umowny pkt (...) należało uznać za nieważny. W tej sytuacji w razie wykazania zaistnienia szkody przez powódkę pozwany mógłby odpowiadać tylko do wysokości frachtu – 850 euro (netto). Powódka jednak nie wykazała wysokości szkody po myśli art. 23 ust. 5 konwencji CMR, albowiem nie przedstawiła dowodów wykazujących opóźnienie załadunku w M. i opóźnienie rozładunku w C. ani dowodów wykazujących wynikającą z tych okoliczności szkodę w znaczeniu materialnym. Jak wynika bowiem z treści zeznań świadka R. W. (2) nie miał on wiedzy w tym zakresie, a powódka nie podała jakie ewentualne odszkodowania zobowiązana była zapłacić i jakiemu podmiotowi.

Sąd nie znalazł zatem podstaw do ponoszenia odpowiedzialności za niewykonanie zobowiązania przez pozwanego do wysokości frachtu. Brak jest także podstaw do przypisania pozwanemu zawinienia w niewykonaniu zobowiązania. Bezsporne między stronami bowiem były okoliczności podawane w toku rozpoczętego przejazdu i po zawarciu umowy przewozu dotyczące przyczyn leżących u podstaw zmian w zakresie daty załadunku, a następnie także w zakresie godziny załadunku a M.. Powódka nie kwestionowała podawanego przez pozwanego faktu opóźnionego załadunku w Ż. ani faktu wystąpienia i czasu usuwania awarii. Najistotniejsze jednak jest to, że mimo wcześniejszych ustaleń telefonicznych o poszukiwaniu przez każdą ze stron ewentualnego pojazdu zastępczego i mimo zgłoszenia przez pozwanego takiej możliwości (z załadunkiem w M. o godzinie 14.00 w dniu 04.04.2013 r.), powódka zaniechała dalszych ustaleń z pozwanym, czym de facto uniemożliwiła mu wykonania zlecenia spedycyjnego. W tym zakresie właściwie zeznania świadków są zgodne, a przede wszystkim znajdują oparcie w zapisach komunikatora (...).

Sekwencja czasowa (brak konkretnej odpowiedzi na informację o pojeździe zastępczym przez okres od godziny 10.22 (k. 52 akt) do 11.24 i treść komunikatów wyraźnie wskazują, że powódka nie zamierzała, aby pozwany wykonał przewóz. Świadczy o tym w szczególności pismo wysłane podczas komunikowania się w sprawie auta zastępczego, w którym mimo wcześniejszych ustaleń w zakresie zmiany daty załadunku z 03.04.2013 r. na 04.04.2013 r., powołuje na datę 03.04.2013 r. Takie postępowanie miało na celu w ocenie sądu wywołać mylne przekonanie o dacie załadunku, czemu przeczy jednak treść zapisu komunikatora z dnia 04.04.2013 r. godz. 9.35 o zmianie numeru załadunku (k. 51 akt).

Zgodnie z art. 17 Konwencji CMR przewoźnik odpowiada (...) m.in. za opóźnienie dostawy. Jest jednak zwolniony z odpowiedzialności, jeżeli (...) opóźnienie zostało spowodowane winą osoby uprawnionej jej zleceniem nie wynikającym z winy przewoźnika, wadą własną towaru lub okolicznościami, których przewoźnik nie mógł uniknąć i których następstwom nie mógł zapobiec. Przy czym nie dotyczy to wad pojazdu albo winy osób u których pojazd wynajął (ust. 3). Zaś ciężar dowodu wystąpienia okoliczności za które przewoźnik nie ponosi odpowiedzialności dotyka przewoźnika.

W ocenie sądu, choć konwencja posługuje się tylko pojęciem opóźnienie dostawy, powyższe przepisy mają w pełni zastosowanie w zakresie podstawienia pod załadunek.

Reasumując, skoro okoliczności skutkujące obiektywną niemożnością wykonania zobowiązania przez pozwanego były bezsporne (opóźnienie załadunku w Ż. i awaria pojazdu) lub wykazane przez pozwanego (brak odpowiedzi na informację o pojeździe zastępczym), brak było podstaw do uznania odpowiedzialności pozwanego do wysokości przewoźnego. Stosownie do treści art. 17 konwencji CMR pozwany wykazał brak zawinienia w niewykonaniu zobowiązania. Niezależnie od niewykazania wystąpienia i wysokości szkody przez powódkę.

Mając na uwadze powyższe sąd oddalił powództwo w całości .

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu wynika z treści art. 98 kpc, statuującego zasadę odpowiedzialności za wyniki procesu. pozwany wygrał sprawę i na poniesione przez niego koszty poniesione złożyły się: 17 zł tytułem opłaty skarbowej i 2400 zł tytułem minimalnej stawki wynagrodzenia radcy prawnego przy danej wartości przedmiotu sporu.